

неможливо забезпечити реальне широкомасштабне використання інноваційної моделі економічного розвитку, навіть при наявності технологій та моделей виробів високого рівня.

Навіть для Росії з її певним просуванням по шляху інновацій можна прогнозувати, що вони знайдуть своє застосування лише у державному секторі – в межах ВПК, зазначених вище великих державних корпорацій, космічній індустрії тощо. Але тим самим не буде вирішено більш важливе завдання – повсюдної тяги національних господарюючих об'єктів до використання інновацій, що лише й може забезпечити їх конкурентоздатність на внутрішньому та світовому ринках.

В цьому сенсі можна лише скептично оцінити високі оцінки представленої на засідання Кабінету міністрів в лютому 2011 року Програми інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні [10]. Дійсно, це ретельно пропрацьований документ, в якому після аналізу декількох тисяч проектів обрано всього 170 із загальною їх вартістю 368 млрд. грн. Але він обмежується лише розробкою високотехнологічних складових інноваційної політики, залишаючи поза своїми межами питання всього комплексу інноваційної діяльності, включаючи той же інноваційний менеджмент, адекватний інноваційній моделі розвитку загальнодержавний господарський механізм тощо. Навіть при успішному втіленні цієї програми в життя її застосування може привести лише до часткового, а не всеохоплюючого прогресу в модернізації української економіки.

Список використаних джерел

1. Walcott S.A. Chinese science and technology industrial parks. Ashgate, 2003.
2. Будкін В., Петренко З., Н.Т.Хань. Зони високих технологій: світовий досвід і реалії України.// Економіка України, №5, 2005, с.71-72.
3. Партия сказала: надо! // Newsweek (Москва), 25.06-01.07. 2007, с.35-36.
4. Известия, 12.11.2007.
5. Назарбаев Н. Мы строим процветающий Казахстан. // Международный курьер, №5-6, 11-24.02.2010.
6. Комсомольская правда в Казахстане, 9.04.2011.
7. За даними Міждержавного статистичного комітету СНД.// [http:// www. cisstat.com/rus/mac3 _an.htm](http://www.cisstat.com/rus/mac3_an.htm).
8. Неподнятая целина // Российская газета, 8.06.2007.
9. Ореховский И. Власть и инновации (почему в России не получается построить инновационную экономику) // Общество и экономика, № 8-9, 2009, с.116.
10. Дзеркало тижня, 16.04.2011.

УДК 378 (477):33

БІЛА С.О.,

Національний інститут стратегічних досліджень,
д.н.держ. упр., проф.

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ЯК СКЛADOVA МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Анотація. У статті висвітлені комплексні проблеми розвитку національної системи вищої освіти та визначені стратегічні пріоритети її реформування. Здійснено аналіз ефективності функціонування системи українських ВНЗ з огляду на співставлення «витрати – результат»; виявлено недоліки управління системи ВНЗ України. Реформування вищої освіти розглядається як невід'ємна складова комплексної структурної модернізації національного господарства у посткризовий період.

Ключові слова: вища освіта; стратегічні пріоритети; реформування; витрати; результат; управління; модернізація; національна економіка; лібералізація; демократизація.

Annotation. The article highlights the complex problems of the development of national higher education system and identifies strategic priorities for reform. The analysis of the effectiveness of the Ukrainian universities system is given in view of the comparison "the costs - the result"; the management system limitations of Ukraine universities is identified. The higher education reform is considered to be an integral component of a complex structural modernization for the national economy after the crisis.

Key words: Higher education; Strategic Priorities, reform, expenditures, result, management, modernization, national economy, liberalization, democratization.

Серед стратегічних завдань модернізації національної економіки у XXI ст. вагомим місцем посідає спрямованість реформування системи вищої освіти. Саме вищі навчальні заклади (ВНЗ) формують інтелектуальний капітал нації, використання якого у всіх секторах та галузях економіки створює національне багатство та визначає місце країни у системі світового поділу праці. Останнім часом все більше нарікань викликає стан та рівень вищої освіти в Україні, рівень професійної підготовки молодих фахівців, що поповнюють чисельність економічно активного населення. Багато у чому такі нарікання пов'язані з наявністю глибоких, комплексних проблем, притаманних системі вищої освіти. Дослідження цих проблем, визначення

основних стратегічних пріоритетів реформування системи вищої освіти в Україні, віднайдення шляхів їх практичної реалізації є надзвичайно актуальним завданням, без вирішення якого неможливо здійснити комплексну модернізацію країни, підвищити конкурентоспроможність національної економіки. Така постановка проблеми визначає актуальність даного дослідження.

Окремі аспекти щодо стану та перспектив реформування системи вищої освіти в Україні достатньо широко представлені у сучасній науковій літературі. Так, формування та використання інтелектуального капіталу Н.Мамонтова розглядає як одну із складових «інноваційного прориву» країни, передумову підвищення конкурентоспроможності національного виробництва. Освіта та її якість у цьому процесі відіграє провідну роль. Особливого значення набуває технічна освіта та вміння забезпечити захист інтелектуальної власності [1, с. 31]. На інноваційній сутності вищої освіти, її здатності формувати мультиплікативний ефект економічного зростання у системі національного виробництва наголошував В.Андрущенко. Вчений пише: «... без належної освіти, виховання, культурної соціалізації підростаючого покоління і дорослих «український прорив» є справою безнадійною» [2, с. 7]. Зв'язок освіти та інноваційних процесів досліджував В. Кремень, наголошуючи на можливості створення мультиплікативного ефекту від практичного втілення освітнього потенціалу: «Наукова інновація з її гносеологічними властивостями є фактором, що виражає самодостатність усієї науки та інтелектуальної діяльності в цілому, моделює її динамізм і модернізаційну орієнтацію» [3, с. 13]. Вихідною умовою інновацій В.Кремень вважає «Освітню і наукову інновацію – це здобуття знання, якого не було раніше в рамках домінуючої світоглядної чи пошукової парадигми, яке не знаходило можливості використання його не лише для здобуття нового знання, а й для поширення в суспільстві» [3, с. 16]. Таке явище, на думку вченого, потребує інтеграції освіти та науки. На практиці це може бути втілено за допомогою інтеграції науково-дослідних структур (системи національної академії наук) та університетів.

Поряд з суто практичним (прагматичним) використанням здобутків вищої освіти, ряд науковців наголошує на її головному призначенні – формуванні «ноосфери» (що вперше була визначена В.Вернадським), а сьогодні розглядається як «олюднена природа, втілення еволюційних змін біосфери, головним суб'єктом яких виступає людський розум, що набуває у цьому процесі статусу «геологічної сили»» [4, с. 17]. Ноосферний підхід до аналізу та обґрунтування шляхів структурної модернізації економіки у посткризовий період вважається одним з найбільш перспективних. Адже саме завдяки цьому можна пояснити – як країна, що не має достатньої кількості матеріальних ресурсів для розвитку може здійснити «інноваційний прорив», забезпечити високі темпи зростання виробництва та конкурентоспроможності [5, с. 21]. Роль вищої освіти у формуванні ноосфери залишається однією з вирішальних. Водночас, внаслідок складності та багатоієрархічності проблематики впливу освіти на підвищення конкурентоспроможності національної економіки, на сьогодні в Україні і досі чітко не визначені базові стратегічні пріоритети реформування системи вищої освіти.

Мета статті полягає у дослідженні основних проблем розвитку національної системи вищої освіти та визначенні основних стратегічних пріоритетів її реформування.

Для досягнення мети у статті поставлені наступні завдання:

- визначити системні проблеми, притаманні вищій освіті України;
- проаналізувати ефективність функціонування системи українських ВНЗ з огляду на співставлення «витрати – результат»;
- дослідити недоліки діючої системи управління ВНЗ України;
- виявити стратегічні пріоритети реформування системи вищої освіти в Україні в контексті стратегічних завдань модернізації національної економіки.

Рівень розвитку вищої освіти, якість освітніх послуг, що надають ВНЗ формує інтелектуальний капітал нації, який активно працює у всіх сферах та галузях національної економіки. Рівень розвитку та якість цього капіталу багато у чому визначається якістю надання освітніх послуг. За оцінками експертів, кількість задоволених якістю послуг, що надає система вищої освіти в Україні становить 38% (для порівняння – у Білорусії – 52%; Російській Федерації – 42%; США – 70%; Німеччині – 59 %). В цілому, кожен п'ятий українець оцінює якість рівня освітніх послуг на «незадовільно». Серед недоліків називають: застарілі методи навчання студентів; відірваність наукових напрацювань української вищої освіти від здобутків світової науки; слабкий кадровий склад викладачів ВНЗ (і високу вагому питому вагу викладачів пенсійного віку (понад 20% від загального складу викладачів), що, здебільшого, не володіють комп'ютерною технікою та інтерактивними методами навчання) тощо [6, с. 19].

У світовій практиці до показників конкурентоспроможності національних систем освіти належать: якість освітньої системи; якість математичної освіти; якість навчальних закладів з підготовки управлінців; відкритість та можливість сприйняття науковими інституціями інноваційних змін; розвиток та розповсюдження систем перепідготовки та перекваліфікації персоналу; наявність професійних управлінців у системі надання освітніх послуг; якість науково-дослідних інститутів; здатність науковців та інженерів до сприйняття структурно-інноваційних змін. Такий широкий спектр оцінювання конкурентоспроможності освіти через її якість, головним чином, ставить за мету досягти відповідності рівня фахової освітньої підготовки вимогам ринку та забезпечити економічне зростання країни на основі інноваційних технологій, втілення на практиці принципу «економіка знань» [7, с. 139].

Серед системних проблем, що постали перед вищою освітою України та потребують негайного вирішення головними слід вважати:

- нераціональну структуру підготовки фахівців, що мають вищу освіту. Так, частка спеціалістів, підготовлених за галуззю знань «економіка, комерція та підприємництво» у загальній чисельності випускників ВНЗ України збільшилась з 28,3% (2000 р.) до 33,3% (2006 р.), та до 38,2% (2009 р.) [8]. Разом з тим, недержавні вищі навчальні заклади продовжують проводити політику щодо отримання ліцензій на право збільшення підготовки за спеціальностями, що користуються попитом у сфері бізнесу: менеджмент, маркетинг, банківська справа, економіка підприємства, фінанси, юриспруденція;

- розпорошеність управління та підпорядкування системи ВНЗ різним відомчим установам. Так, на початок 2009 – 2010 навчального року у сфері управління Міністерства освіти і науки України перебували 293 ВНЗ I – IV рівнів акредитації; Міністерства охорони здоров'я – 56; Міністерства аграрної політики України – 47; Міністерства культури і туризму України – 35; Міністерства транспорту та зв'язку України – 20; Міністерства внутрішніх справ України – 13; Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту – 10; Державного комітету лісового господарства України – 8; Міністерства оборони України – 5; Міністерства праці та соціальної політики України – 5; у сфері управління інших міністерств та відомств перебувало 169 ВНЗ I – IV рівнів акредитації [8]. Така розпорошеність підпорядкування ВНЗ викликає безліч проблем, у тому числі: неузгодження навчальних програм, низький рівень якості надання освітніх послуг та їх невідповідність загальнодержавним стандартам та вимогам щодо якості освіти;

- проблемними є питання щодо підготовки фахівців та підвищення їх кваліфікації у сфері освіти, вікова структура педагогічних кадрів. Рівень забезпечення вищих навчальних закладів кваліфікованими педагогічними кадрами (кандидатами та докторами наук) становить біля 55% від потреби. З них приблизно 28,9 % це працівники перед пенсійного та пенсійного віку [8];

- відсутня практична взаємодія роботодавців із закладами вищої освіти, що обмежує можливості випускників щодо їх працевлаштування та ускладнює орієнтацію системи ВНЗ на підготовку фахівців з вищою освітою відповідно до реальних вимог ринку праці;

- слабо розвинута практика цільової підготовки фахівців з вищою освітою на замовлення та за рахунок роботодавців. Так, за підсумками 2009 р. за рахунок коштів юридичних осіб в Україні було прийнято 52 молодших спеціалісти (з 145,1 тис.), 923 бакалаври (з 315,6 тис.), 686 спеціалісти (з 277,0 тис.), 94 магістри (з 98,2 тис.) [8]. Низька інвестиційна активність роботодавців щодо фінансування підготовки молодих кадрів у поєднанні з такими негативними факторами як падіння доходів домогосподарств, ускладнення процедури доступу до кредитів на потреби навчання – гальмують розвиток системи вищої освіти, знижують її конкурентоспроможність тощо.

Поряд з вищезазначеними проблемами, слід наголосити на наступних:

- вища освіта в Україні і досі не адаптувалась до демографічних викликів, зокрема, до значного зменшення кількості та зміни віку учнів і студентів. Натомість кількість ВНЗ в Україні залишається майже без змін;

- система вищої освіти у цілому і досі не здійснила перехід до нового, якісного змісту освіти, її зорієнтованості на використання і формування потенціалу «людського капіталу» як основи для економічного зростання на основі мультиплікативного ефекту від застосування інноваційних підходів, вмінь, знань та навичок фахівця. Відповідно, у більшості ВНЗ України навчання продовжується на основі старих (прийнятих ще у середині 90-років ХХ ст.) програм, навчальних планів і методів навчання, що не відповідають потребам «економіки знань», її зорієнтованості на інноваційність і динамічний розвиток ринку праці;

- надмірною є централізація управління системою вищої освіти, гальмується розвиток автономії вищих навчальних закладів та їх наближення до потреб ринку праці [9, с. 381].

Перелік вищезазначених проблем тісно пов'язується з незбалансованою структурою ВНЗ України, у тому числі – за формами власності. Так, станом на кінець 2010 р. мережа ВНЗ I – IV рівнів акредитації налічувала 861 заклад, із них державної форми власності – 455, комунальної – 219, приватної – 187. Із 511 вищих навчальних закладів I – II рівнів акредитації – 228 державної форми власності, 204 – комунальної та 79 – приватної. З 350 вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації 227 – державної форми власності, 15 – комунальної та 108 – приватної. Майже половина приватних ВНЗ в Україні не має достатньої матеріальної бази та достатньої кількості штатних працівників із ступенями доктора та кандидата наук (вирішуючи цю проблему за рахунок сумісництва викладачів). Серед вищих навчальних закладів України I – IV рівнів акредитації налічується 198 університетів, 58 академій, 110 інститутів, 231 коледж, 136 технікумів, 127 училищ та 1 консерваторія [8]. Така кількість ВНЗ (особливо університетів) є невиправдано завищеною, що ставить питання про скорочення їх кількості (у тому числі, за рахунок об'єднання).

Ще одним проявом дисбалансів на ринку освітніх послуг слід вважати співвідношення «витрати – результат» з огляду на підсумки функціонування системи вищої освіти в Україні. Так, державні видатки на освіту в Україні у 2000 – 2007 рр. становили 5,3 % від ВВП а у 2009 та 2010 рр. на освіту у бюджеті країни, відповідно, було передбачено 6,3 і 6,6 % ВВП (для порівняння: у Німеччині – 4,4%; Японії – 3,4%; Іспанії – 4,4%; Італії – 4,3%, США – 5,5 %, Франції та Великій Британії – 5,6%) [10; 11]. Водночас, суттєво відрізняється структура використання цих коштів. В Україні вони, переважно, спрямовуються на оплату праці та комунальні видатки ВНЗ. А в країнах ЄС – на зміцнення матеріальної бази ВНЗ, купівлю обладнання, експериментальних систем та на технологічне оснащення навчального процесу.

Співставлення «витрати – результат» з позицій результативності використання коштів, спрямованих на фінансування освіти, найбільш наочно ілюструють показники продуктивності праці у освітянській сфері. Так, за

видами економічної діяльності, у 2009 р. ВДВ, що припадає на одного найманого працівника галузі «освіта», становила 29 тис. грн. – при 85,9 тис. грн. у цілому по Україні (що майже втричі більше ніж у освіті). По промисловості – ВДВ, що припадала на одного найманого працівника становила 74,4 тис. грн. (у 2,6 разу більше). Разом з цим, по Україні в цілому вищу освіту (неповну, базову, повну вищу) на кінець 2009 р. мали 55,5% штатних працівників, тоді як у сфері освіти – 70,7%; а у сфері промисловості – 43,9 % від кількості офіційно працюючих у штаті. Отже, виходячи з наведених даних, в Україні не спостерігається прямо пропорційної залежності між рівнем освіти та продуктивністю праці. Багато у чому це пов'язано з тим, що у реальному секторі національної економіки роботодавці надають перевагу використанню малокваліфікованої (а отже і низькооплачуваної) робочої сили.

Одним з базових напрямків реформування системи вищої освіти в Україні фахівці визнають необхідність удосконалення системи управління діяльністю ВНЗ. Серед основних недоліків сформованої на сьогодні системи управління ВНЗ в Україні слід виокремити наступне: майже зникла чітка «вертикаль» щодо управління розвитком ВНЗ (так, Міністерство освіти та науки лише формально впливає на призначення та діяльність керівників обласних органів управління освітою); фактично, втратили реальні важелі управління та контролю інституції освітньої інспектури (що суттєво послаблює фаховий контроль та нагляд за функціонуванням освітньої системи на професійному рівні); немає чіткого визначення функцій управлінської освіти та науки обласних державних адміністрацій; фактично ліквідовано загальнодержавну систему методичного забезпечення діяльності ВНЗ; майже перетворено на фікцію систему атестації педагогічних кадрів та підвищення їх професійної кваліфікації тощо.

Проблеми управління системи вищої освіти стикаються з відсутністю збалансованості розвитку мережі ВНЗ з наявними кадровими, дослідницькими, інформаційними, фінансовими, матеріально-технічними ресурсами. Так, на початок 2011 р. у 861 ВНЗ, що діють на території України навчалось 2,6 млн. студентів (отже, на один заклад, у середньому, припадало біля трьох тисяч студентів). Для порівняння – університети, що входять до складу 100 найкращих у світі, у середньому налічують 40 – 80 тис. студентів і 3 – 5 тис. науково-педагогічних працівників. Ще однією проблемою для України є те, що кількість ліцензованих місць ВНЗ для прийому студентів (близько 700 тис.) суттєво перевищує кількість випускників загальноосвітніх шкіл (зокрема це стосується «демографічного провалу» випускників 2011 р.). Вищезначена ситуація обумовлює нагальну потребу реорганізації мережі вищих навчальних закладів України, приведення їх до стандартів функціонування та управління розвинутих країн світу (у тому числі – до стандартів ЄС).

Висновки. Відповідно до вимог, які ставить перед Україною посткризовий період, система вищої освіти України має бути кардинально реформована. Пріоритетними напрямами такого реформування мають стати:

- розширення автономії ВНЗ. У тому числі – у сфері формування та використання їх власної фінансової бази;

- реформування мережі ВНЗ шляхом їх укрупнення та створення університетів регіонального типу (із посиленням тісної взаємодії ВНЗ з роботодавцями);

- ліквідація відомчого розпорощення (підпорядкування) ВНЗ, що позитивно позначиться на усуненні дублювання функцій щодо підготовки фахівців, сприятиме раціональному використанню державних коштів на потреби фінансування вищої освіти;

- стимулювання активізації інтеграційних процесів в системі освіти через створення навчальних та навчально-науково-виробничих освітніх комплексів. Перспективним у цьому напрямі є створення дослідницьких університетів із розширенням інтеграційних процесів між ВНЗ та науковими установами системи національної академії наук України (про перспективність такої інтеграції говорить той факт, що у США понад 60% фундаментальних досліджень виконується у науково-дослідних центрах та лабораторіях університетів);

- забезпечення ВНЗ комп'ютерною технікою, ліцензійними програмними продуктами та телекомунікаційним обладнанням мережі центрів дистанційного навчання ВНЗ тощо.

В цілому, слід зазначити, що реформування системи вищої освіти в Україні має відбуватись у бік її демократизації, дотримання права кожного університету формувати свою філософію освітянського процесу у руслі загально-цивілізаційного вибору суспільного розвитку. Такий підхід позитивно вплине на підвищення ефективності функціонування системи вищої освіти, якість вищої освіти; сформує підґрунтя для практичної реалізації завдань кардинальної модернізації національної економіки України у XXI ст.

Список використаних джерел

1. Мамонтова Н. Тенденції та особливості формування і використання інтелектуального капіталу в Україні // Економіка України. – 2010. – № 8. – С. 30 – 39.
2. Андрущенко В. Умови та напрями інноваційного розвитку освіти // Вища освіта України. – 2009. – № 3 (34). – С. 5 – 13.
3. Кремень В. Феномен інновацій // Вища освіта України. – 2009. – № 4 (35). – С. 11 – 16.
4. Гальчинський А. Принципи ноогенезу в контексті вчення В.Вернадського // Економіка України. – 2010. – № 5. – С. 16 – 29.
5. Нікитенко П. Ноосферний підхід до формування антикризової моделі життєдіяльності Білорусі, Росії та України // Економіка України. – 2010. – № 3. – С. 21 – 26.

6. Маргуліна Л. Демократизація освіти: технології реалізації в контексті соціокультурних змін // Вища освіта України. – 2010. - № 4. – С.17 – 23.
7. Ніколаєнко С.М. Стратегія розвитку освіти: початок ХХІ століття. – К.: Знання, 2006. – 253 с.
8. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
9. Економічні аспекти проблем розвитку вищої освіти в Україні: монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАПН України І.М.Грищенка. – Хмельницький: ХНУ, 2010. – 478 с.
10. Сайт Центру міжнародної макроекономіки (Великобританія) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.econ.ox.ac.uk/Research/cim
11. Сайт Інституту світової економіки та міжнародного менеджменту (Німеччина) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iwim.uni-bremen.de

УДК 339.727.22(045)

ЛОЖАЧЕВСЬКА О.М.,
завідувач кафедри міжнародної економіки НАУ,
д.е.н., проф.,

ЛОЖАЧЕВСЬКА А.С., студентка

РОЗВИТОК ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНІ

***Анотація.** В статті розглядаються проблеми діяльності інститутів спільного інвестування в Україні, а також перспективи їх розвитку на сучасному етапі.*

Ключові слова: інститути спільного інвестування, фондовий ринок, пенсійні фонди, інвестиції.

***Annotation.** The article discusses the problems of functioning the mutual investment funds in Ukraine and prospects of their development.*

Keywords: mutual investment funds, stock exchange market, pension funds, investments.

Постановка проблеми. В розвинутих ринкових економіках інвестиційні фонди, поряд з недержавними пенсійними фондами та страховими компаніями, є одними з найбільш потужних інвестиційних інвесторів, які здатні акумулювати кошти населення та трансформувати їх в інвестиційні ресурси. В Україні інститути спільного інвестування (ІСІ) поки що відіграють надзвичайно малу роль в сфері залучення інвестицій в реальний сектор економіки. Ситуація ускладнюється катастрофічними наслідками світової фінансової кризи для вітчизняного фондового ринку. Сьогодні в Україні інститути, які створені для акумуляції капіталів приватних інвесторів, практично ізольовані від потенційних інвесторів і значно обмежені у можливостях інвестування.

Це, насамперед, неможливість ефективного та прибуткового інвестування в умовах нестабільної економіки, на тлі інфляційних процесів, недорозвиненості фінансового (в тому числі фондового) ринку. Негативний вплив цих факторів не може бути усунутий без радикальних заходів щодо оздоровлення економіки.

Значних зусиль вимагає й розробка нового законодавства в галузі інвестицій, прийняття нормативних актів щодо захисту прав інвесторів, реалізація розумної податкової політики.

Світова фінансова криза негативно відбилася в першу чергу на сфері фінансових інвестицій, що спонукало деяких аналітиків до заяв про завершення "епохи" фінансових інвестицій. Між тим, саме ІСІ, як гнучка інституційна форма, позбавлена надмірних посередницьких ланок між інвестором та кінцевою інвестицією, можуть зайняти лідируючі позиції в процесі післякризового відновлення фінансової сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз законодавства, наукової літератури, статистичної бази, дозволяє стверджувати, що проблематика розвитку інститутів спільного інвестування в Україні є актуальною та має велике практичне значення.

Вивчення стану наукової розробки проблем створення та діяльності інститутів спільного інвестування продемонструвало, що на сучасному етапі спеціального дослідження з цих проблем не проводилось. Науковий та дослідний матеріал обмежений. Окремі аспекти з питань діяльності інститутів спільного інвестування досліджувались такими авторами: Галенко Т.В, Дороніна М.С., Леонов Д.А., Нагребельний В.П., Назарчук І.Р., Пересада А.А, Радкевич О.Д., Смірнова О.О., Омельченко А.В., Федоренко А.В., Хасан-Бек Л.М. та іншими. В той же час слід відмітити, що в науковій літературі майже немає досліджень, спеціально присвячених місцю і ролі інститутів спільного інвестування на фінансових ринках.

Мета статті полягає у визначенні напрямків системи регулювання діяльності інститутів спільного інвестування на фондовому ринку України, її нормативно-правове та організаційне забезпечення, знайти та запропонувати певні заходи, які б сприяли якісному розвитку усій галузі ІСІ.

Виклад основного матеріалу. Інститути спільного інвестування є активними суб'єктами інвестиційної діяльності. Основною функцією цих інститутів є акумуляція коштів переважно дрібних інвесторів, здійснення їх наступного інвестування у цінні папери інших емітентів та формування і управління єдиним портфелем